

ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ ПРЕДСТАВНИКІВ РІЗНИХ СТАНІВ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

1. СОЦІАЛЬНІ СТАНИ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ЇХНЕ ПОВСЯКДЕННЯ

У XVI–XVIII СТОЛІТтяХ УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО МАЛО ВИРАЗНУ

СТАНОВУ СТРУКТУРУ. ОСНОВНІ СТАНИ:

СЕЛЯНСТВО

СЕЛЯНИ СТАНОВИЛИ БІЛЬШІСТЬ НАСЕЛЕННЯ. ВОНИ ЖИЛИ В СЕЛАХ,

ЗАЙМАЛИСЯ ЗЕМЛЕРОБСТВОМ, ТВАРИННИЦТВОМ, РЕМЕСЛАМИ. ЇХНЕ

ЖИТТЯ БУЛО ТІСНО ПОВ'ЯЗАНЕ З ПРИРОДНИМ ЦИКЛОМ — ПОСІВ,

ЖНИВА, ДОГЛЯД ЗА ХУДОБОЮ. ЖИЛИ В ПРОСТИХ ДЕРЕВ'ЯНИХ ХАТАХ,

ХАРЧУВАЛИСЯ ПЕРЕВАЖНО СТРАВАМИ З ЗЕРНОВИХ, ОВОЧІВ, МОЛОЧНИХ

ПРОДУКТІВ.

МІЩАНИ

МІЩАНИ МЕШКАЛИ В МІСТАХ І ЗАЙМАЛИСЯ ТОРГІВЛЕЮ, РЕМЕСЛАМИ, МАЛИ СВОЇ ЦЕХИ ТА ГРОМАДИ. ЇХНІЙ ПОБУТ БУВ БІЛЬШ ВРЕГУЛЬОВАНИЙ МІСЬКИМИ ЗАКОНАМИ ТА САМОВРЯДУВАННЯМ.

ШЛЯХТА

УКРАЇНСЬКА ДРІБНА ШЛЯХТА МАЛА ПЕВНІ ПРИВІЛЕЙ: ПРАВО НА ЗЕМЛЮ, ЗБРОЮ, УЧАСТЬ У МІСЦЕВОМУ ВРЯДУВАННІ. ВОНИ ВЕЛИ БІЛЬШ ЗАМОЖНИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ, МАЛИ КРАЩІ УМОВИ ПРОЖИВАННЯ Й ПЕВНУ ПОЛІТИЧНУ ВАГУ.

КОЗАКИ

**КОЗАЦТВО БУЛО ОКРЕМИМ СТАНОМ, ЩО ПОЄДНУВАВ ВІЙСЬКОВУ
СЛУЖБУ, САМОВРЯДУВАННЯ ТА ОСОБЛИВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ. КОЗАКИ
МАЛИ ВИСОКИЙ СОЦІАЛЬНИЙ АВТОРИТЕТ, ЇХНЄ ЖИТТЯ БУЛО ПОВ'ЯЗАНЕ
З ПОХОДАМИ, ОХОРОНОЮ КОРДОНІВ, РЕМЕСЛАМИ ТА ГОСПОДАРСТВОМ.**

2. ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ КОЗАКІВ

ЖИТЛО ТА ПОБУТ

КОЗАКИ ЖИЛИ АБО НА ТЕРИТОРІЇ СІЧІ, АБО В ЗИМІВНИКАХ ТА СЛОБОДАХ.

**ОСНОВНИМ ЖИТЛОМ НА СІЧІ БУЛИ КУРЕНІ — ВИДОВЖЕНИ ДЕРЕВ'ЯНІ
БУДІВЛІ, ДЕ МЕШКАЛА ПО КІЛЬКА ДЕСЯТКІВ КОЗАКІВ. УСЕРЕДИНІ БУЛО
ПРОСТО: ЛАВИ, ПІЧ, МІСЦЕ ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ ЗБРОЇ.**

ОДЯГ

**КОЗАКИ НОСИЛИ СОРОЧКИ З ПОЛОТНА, ШИРОКІ ШАРОВАРИ, ПОЯСИ, КИРЕЙ
ЧИ КОБЕНЯКИ, ВИСОКІ ЧОБОТИ ТА ХУТРЯНІ ШАПКИ. ОСОБЛИВІСТЮ БУВ
ОСЕЛЕДЕЦЬ — ЧУБ НА ВИГОЛЕНІЙ ГОЛОВІ.**

ХАРЧУВАННЯ

ЇЖА БУЛА ПОЖИВНОЮ ТА ПРОСТОЮ: КАШІ, КУЛЕШІ, БОРЩ, РИБА, ДИЧИНА, САЛО, ХЛІБ. У ПОХОДИ БРАЛИ СУХАРІ ТА В'ЯЛЕНУ РИБУ.

РЕЛІГІЯ ТА ДУХОВНІСТЬ

КОЗАКИ БУЛИ ПРАВОСЛАВНИМИ. ПОКРОВА БОГОРОДИЦІ ВВАЖАЛЯСЯ ПОКРОВІТЕЛЬКОЮ КОЗАЦТВА. СЛУЖБИ, МОЛИТВИ ПЕРЕД ПОХОДАМИ, БЛАГОСЛОВЕННЯ — ВАЖЛИВІ ЕЛЕМЕНТИ ДУХОВНОГО ЖИТТЯ.

ДОЗВІЛЛЯ

КОЗАКИ СПІВАЛИ ДУМ, СЛУХАЛИ КОБЗАРІВ, ГРАЛИ НА КОБЗІ Й БАНДУРІ. ПОПУЛЯРНИМИ БУЛИ ТАНЦІ (ОСОБЛИВО ГОПАК), ЗМАГАННЯ У ВЕРХОВІЙ ЇЗДІ, ФЕХТУВАННІ, СТРІЛЬБІ.

3. ВІЙСЬКОВЕ МИСТЕЦТВО КОЗАЦТВА

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКА

КОЗАКИ МАЛИ ВИСОКУ ДИСЦИПЛІНУ ТА ЧІТКУ ОРГАНІЗАЦІЮ. У ВІЙСЬКУ БУЛИ:

ПІХОТА,

КІННОТА,

АРТИЛЕРІЯ,

ФЛОТ (ЧАЙКИ, БАЙДАКИ).

ТАКТИКА

ВИКОРИСТАННЯ ТАБОРА — ОБОРОНИ З ВОЗІВ, З'ЄДНАНИХ МІЖ СОБОЮ ЛАНЦЮГАМИ.

РАПТОВІ АТАКИ, ШВИДКИЙ МАНЕВР.

УМІЛЕ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ УМОВ — ВОДИ, БОЛІТ, ЯРІВ.

ВИСОКИЙ РІВЕНЬ РОЗВІДКИ.

4. ТРАДИЦІЇ ТА КУЛЬТУРА КОЗАЦТВА

КОДЕКС ЧЕСТІ

КОЗАКИ СУВОРО ДОТРИМУВАЛИСЯ НЕПИСАНИХ ЗАКОНІВ ЧЕСТІ:

БРАТЕРСТВО,

ВІДВАГА,

ВЗАЄМОДОПОМОГА,

ВІРНІСТЬ ТОВАРИСТВУ,

РІВНІСТЬ У РАДІ.

РАДА

**УСІ ВАЖЛИВІ РІШЕННЯ — ВИБОРИ ОТАМАНА, ПОЧАТОК АБО ЗАВЕРШЕННЯ ПОХОДУ — УХВАЛЮВАЛИСЯ НА ЗАГАЛЬНІЙ
КОЗАЦЬКІЙ РАДІ.**

ФОЛЬКЛОР І МИСТЕЦТВО

ДУМИ — ЕПІЧНІ ПІСНІ ПРО ПОДВИГИ.

**ОБРАЗ КОЗАКА МАМАЯ — СИМВОЛ МУДРОСТІ, ВОЛЕЛЮБНОСТІ ТА СИЛИ.
НАРОДНІ ТАНЦІ ТА БОЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПІДГОТОВКИ.**

5. ОБЛАШТУВАННЯ ЗАПОРОЗЬКОЇ СЧІ

СТРУКТУРА

**СЧ БУЛА УКРІПЛЕНИМ ВІЙСЬКОВИМ ПОСЕЛЕННЯМ, ЯКЕ БУДУВАЛИ БІЛЯ РІЧОК АБО НА
ОСТРОВАХ ДЛЯ ЗАХИСТУ. ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ:**

ВИСОКІ ДЕРЕВ'ЯНІ СТІНИ,

БАШТИ,

РОВИ ТА ЗЕМЛЯНІ ВАЛИ,

ВОРОТА.

КУРЕНІ

**КОЖЕН КУРІНЬ БУВ ОДНОЧАСНО І ЖИТЛОМ, І АДМІНІСТРАТИВНОЮ ОДИНИЦЕЮ. У КОЖНОМУ
БУЛО ВЛАСНЕ КЕРІВНИЦТВО І ГОСПОДАРСТВО.**

ПЛОЩА ТА ВАЖЛИВІ СПОРУДИ

У ЦЕНТРІ СІЧІ РОЗТАШОВУВАЛАСЯ ПЛОЩА — МІСЦЕ ДЛЯ РАД, ЗБОРІВ І ВИКОНАННЯ КОЗАЦЬКИХ РІШЕНЬ. ПОБЛИЗУ БУЛИ:

ЦЕРКВА,

АРТИЛЕРІЙСЬКИЙ ДВІР,

СКЛАДИ ЗБРОЇ ТА ПРОВІАНТУ,

МАЙСТЕРНІ.

ГОСПОДАРСТВО

КОЗАКИ ЗАЙМАЛИСЯ:

СКОТАРСТВОМ,

РИБАЛЬСТВОМ,

ПОЛЮВАННЯМ,

РЕМЕСЛАМИ,

ТОРГІВЛЕЮ.

УСІ РЕСУРСИ ЗБЕРІГАЛИСЯ В СІЧІ, ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ САМОСТІЙНІСТЬ У РАЗІ ВІЙНИ.